

כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לַעֲמֹד עִמָּם בְּגִלוֹת.
וְאִם לֹא, כְּבִיכּוֹל הִיא וְהֵם אֵין
יְכוּלִים לְהִתְקַיֵּם בְּעוֹלָם. וְאִם
נִמְצְאִים צְדִיקִים, הֵם נִתְפָּסִים
בְּרֵאוֹנוֹ. וְאִם לֹא, אוֹתָם הַגְּדִיִּים
שֶׁהָעוֹלָם מִתְקַיֵּם בְּשִׁבְלָם
נִתְפָּסִים בְּרֵאוֹנוֹ, וְהַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ
הוּא מְסַלֵּק אוֹתָם מִן הָעוֹלָם, אִף
עַל גַּב שְׂאִין נִמְצָא בָהֶם חֲטָא.
וְלֹא זֶה בְּלִבְדּוֹ, אֲלֵא מְרַחֵק מִמֶּנּוּ
אֶת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְגוֹלָה לְגִלוֹת.
זֶהוּ שְׂכֵתוֹב, אִם הִפְהֵן הַמְּשִׁיחַ
יְחֻטָּא לְאַשְׁמַת הָעָם. לְמָה יְחֻטָּא?

לְאַשְׁמַת הָעָם. מִשׁוּם חֲטָאֵי
הָעוֹלָם שֶׁגָּרְמוּ אֶת זֶה, לְאַשְׁמַת
הָעָם וְדָאֵי, וְלֹא לְאַשְׁמַתוֹ. יְחֻטָּא
- יִגְרַע טוֹבוֹ וְדִין דִּין בְּכָל, כְּמוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר (מַלְכִים-א א) וְהִיִּיתִי אֲנִי
וּבְנֵי שְׁלֹמֹה חֲטָאִים. דְּבַר אַחַר
אִם הִפְהֵן הַמְּשִׁיחַ - זֶה הַקְּדוֹשׁ
בְּרוּךְ הוּא, כְּפִי שְׂאֵמְרָנוּ. יְחֻטָּא
- יְחַסֵּר מִכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וּמִהָעוֹלָם,
שְׁלֹא נוֹתֵן לָהֶם סְפוּק הַבְּרָכוֹת.
לְמָה? זֶהוּ לְאַשְׁמַת הָעָם וְדָאֵי,
זֶה בְּשִׁבְלֵי הַחֲטָא שֶׁל הָעָם.

אִם הִפְהֵן הַמְּשִׁיחַ יְחֻטָּא. רַבֵּי
יִצְחָק פְּתַח, (שְׁמוֹת ל"ב) זָכַר
לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל
עַבְדֵּיךָ, הַפְּסוּק הַזֶּה קָשָׁה. כִּי
הִיא צְרִיף לְכַתֵּב: זָכַר לְאַבְרָהָם
וּלְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל. מַה זֶה
לְיִצְחָק? אֲלֵא כִּי שְׁנִינּוּ, בְּכָל
מְקוֹם הַשְּׂמָאֵל נִכְלָל בִּימִינָא, וְהוּא
בְּכָלֵל שֶׁל הַיְמִינָא. שְׁהִימִין הַזֶּה
מִתְקַן לְעוֹלָמִים לְהַכְלִיל בּוֹ אֶת
הַשְּׂמָאֵל, וְעַל כֵּן לֹא חָלַק, כְּדִי
לְהַכְלִיל אוֹתוֹ בְּאַבְרָהָם. וּמִשׁוּם
כִּי לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק (דְּוָקָא) כָּלֵל
אַחַד. (אֲבָל) וּלְיִשְׂרָאֵל, שְׁהָרִי הוּא
אוֹחַז בְּכַפְּיוֹ (בְּכַתְּפוּי) אֶת שְׁנֵיהֶם,
וְהוּא שְׁלָם בְּכָל.

אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם כִּי. שְׁבוּעָה
נִשְׁבַּע הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא לְאַבוֹת,
בְּאַבוֹת שְׁלֹמְעֵלָה, זֶהוּ שְׂכֵתוֹב

עֲמָהוּן בְּגִלוֹתָא. וְאִי לָאו, כְּבִיכּוֹל הִיא וְאִינוּן
לָא יְכַלֵּי לְאַתְקַיֵּימָא בְּעַלְמָא. וְאִי זְפִאִין
אַשְׁתְּכַחוּ, אִינוּן אֲתַפְסִין בְּקַדְמִיתָא. וְאִי לָא,
אִינוּן גְּדִיִּין דְּעַלְמָא מִתְקַיֵּימָא בְּגִינִיהוּן,
מִתְפָּסִין בְּקַדְמִיתָא, וְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא סְלִיק
לוּן מְעַלְמָא, אִף עַל גַּב דְּלֹא אַשְׁתְּכַח בְּהוּ
חֻבָּה. וְלֹא דָא בְּלַחֲדוּדֵי, אֲלֵא רַחֵיק מִגִּיָּה
לְכְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל וְאַתְגְּלִיָּיא בְּגִלוֹתָא.

הָדָא הוּא דְכָתִיב אִם הִפְהֵן הַמְּשִׁיחַ יְחֻטָּא
לְאַשְׁמַת הָעָם. אֲמַאי יְחֻטָּא. לְאַשְׁמַת
הָעָם, בְּגִין חוֹבֵי עַלְמָא דְגָרְמוּ הֵאֵי, לְאַשְׁמַת
הָעָם וְדָאֵי, וְלֹא לְאַשְׁמַת דִּילֵיהּ. יְחֻטָּא: יִגְרַע
טוֹבִיָּה, וְדָאִין דִּינִיָּה בְּכָלֵא, כְּמָה דְאַתָּ
אָמַר (מַלְכִים א א) וְהִיִּיתִי אֲנִי וּבְנֵי שְׁלֹמֹה חֲטָאִים.
דְּבַר אַחַר אִם הִפְהֵן הַמְּשִׁיחַ, דָּא קְדֻשָׁא בְּרִיךְ
הוּא כְּדָקְאֲמָרֵן. יְחֻטָּא, יִגְרַע מִן כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל
וּמְעַלְמָא, דְּלֹא יְהִיב לְהוּן סְפוּק בְּרַכָּאֵן. אֲמַאי.
אִיהוּ לְאַשְׁמַת הָעָם וְדָאֵי, בְּגִין חוֹבָה דְּעַמָּא
הִיא.

אִם הִפְהֵן הַמְּשִׁיחַ יְחֻטָּא. (וּיְקָרָא ד) רַבֵּי יִצְחָק
פְּתַח, (שְׁמוֹת ל"ב) זָכַר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק
וּלְיִשְׂרָאֵל עַבְדֵּיךָ, הֵאֵי קָרָא קְשִׁיָּא, הֵכִי מִיבְעִי
לֵיהּ לְמַכְתָּב, זָכַר לְאַבְרָהָם וּלְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל,
מַאי לְיִצְחָק. אֲלֵא הֵכִי תְנִינּוּ, בְּכָל אַתְר
שְׂמָאֵל אֲתַפְלִיל בִּימִינָא, וּבְכָלֵלָא דִימִינָא
הוּא. דְּהֵאֵי יְמִינָא, אֲתַתְקַנַּת לְעַלְמִין, לְאַכְלִלָּא
בֵּיהּ שְׂמָאֵלָא. וְעַל דָּא לֹא פְּלִיג, בְּגִין לְאַכְלִלָּא
לֵיהּ בֵּיהּ בְּאַבְרָהָם. וּבְגִין כִּי לְאַבְרָהָם
לְיִצְחָק (דְּוָקָא) כָּלֵלָא חַד. (אֲבָל) וּלְיִשְׂרָאֵל, דְּהֵא
בְּתַרוּוִיָּיהוּ אַחִיד לוּן בְּגַדְפּוּי (ס"א בְּכַתְּפוּי), וְהוּא
שְׁלָם בְּכָלֵא.

אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם כִּי. אוֹמָאָה אֲוִמֵי קְדֻשָׁא
בְּרִיךְ הוּא לְאַבְהֵן, בְּאַבְהֵן דְּלְעִילָא הָדָא